

סוגי בנות

דו"ח מהפגישה השנייה של הועדה הבינלאומית ישראל - וואטיקן
(התקיימה ביום רביעי יד' בתמוז תשנ"ב 15.7.92 בשעה 11:00 במשה"ח, ירושלים)

1. המשתתפים

המשלחת מטעם וואטיקן

- א. ראש המשלחת: מ"מ הנציג האפוסטולי - MONSIGNOR ANTONIO ARCARI
ב. REV. FATHER DAVID - MARIA A. JAEGER, OFM - מהמנזר הפרנסיקני בירושלים.
ג. MR. FLORENT GERMAIN ARNAUD - מנכ"ל "נוטר דאם".

המשלחת הישראלית:

- א. ראש המשלחת: משה גלבוע - יועץ שר החוץ לכנסיות
ב. אלי ירושלמי - סגן מנהל כנסיות
ג. אסתר אפרת סמילג - מנהלת המחלקה למשפט כללי, משפט.

2. הדיון:

1. משה גלבוע יועץ השר לכנסיות פתח את הישיבה בקדמו בברכה את משלחת וואטיקן והביע אהולי החלמה לאפיפיור. הוא ברר על כך שהמלצות הועדה הבינלאומית הראשונה של ישראל וואטיקן שהתכנסה ב 20.5.92 - התקבלו ע"י הממונים על שני הצדדים בירושלים וב"כס הקדוש" וציין שהדבר מוכיח שהועדה המשותפת עבדה ברצינות וכוונה לדעת שולחיה.

גלבוע הזכיר בקשר לכך את פעילותו הברוכה של הנציג האפוסטולי הארכבישוף מונטזומולו שסייע לקדום הנושא והדגיש שאנו מצויים בצומת חשובה ביותר במערכת היחסים בין הכס הקדוש - וישראל וכעת מוטל על הועדה המשותפת להמשיך את עבודת הועדה הראשונה ולהציע סדר יום מוסכם לדיוני הועדה המדינית הבינלאומית העליונה שתכנס ברומא בסוף יולי.

גלבוע ציטט את דברי האב יגר בישיבת הועדה הבינלאומית הראשונה. שדנה ביחסי ישראל - וואטיקן וציין שהמגמה היא להגיע למצב "שזה מרויח ו זה לא חסר" והביע תקווה שגם בוועדה זו - תשרור רוח טוב כבוועדה הראשונה - ושיושג קונסנסוס שיוגש בהצעה משותפת ואינטגרלית לוועדה ברומא. הביע תקוותו שגם הפעם כבוועדה הקודמת ישמרו הדיונים הסודיות. וציין שעד כה נשמרו דיוני הועדה הראשונה בסוד - חרף הקושי שהיה בדבר דבר המוכיח על כוונותיהם הטובות והרציניות של שני הצדדים. הביע תקווה שעד לכנס ברומא - שם אמורים הצדדים לפרסם דבר המגעים הבינלאומיים יוסיף עקרון הסודיות להנחות את משתתפי הדיונים גם בדיון זה.

2. @מ"מ הנציג האפוסטולי MON/ A. ARCARI קרא דבריו מהכתב. אמר שנתבקש לעמוד בראש משלחת "הכס הקדוש" לפגישה הבינלאומית של ישראל - והכס הקדוש בהעדרו של הנציג האפוסטולי מהארץ. הביע שביעות רצונם מכך שכל המלצות הועדה שסוכמו פה אחד - נתקבלו והדבר צריך להסב ספוק רב לעוסקים בנושא. הזכיר ששני ראשי המשלחות - של הכס הקדוש מזה ושל ישראל מזה הביעו בישיבה ראשונה דעתם שזו התחלה היסטורית וכך הדבר. מ"מ הנציג האפוסטולי אמר שכפי שנמסר לשגריר גלבוע - מוכן הכס הקדוש לקיים את הפגישה הבאה ברמה נאותה ברומא והתאריך המוצע הוא אחד הימים שבין ה - 31 - 27 ביולי, לשם קיום הפגישה זו - יש צורך בהכנת הצעות לסדר יום שידונו בה, או כפי שכנה זאת לדבריו השגריר גלבוע - בפגישה הקודמת "האינונטר" של הנושאים המשותפים והצריכים להדון בין שני הצדדים.

מונטזומולו ארקארי אמר שהנציג האפוסטולי הגיש כבר לשגריר גלבוע שני מסמכים המכילים הצעות נושאים מטעם "הכס הקדוש" ושהם מניחים שיהיו הבסיס להצעות שיוגשו

בדיון היום.
מונסניור ארקארי סיים בתקווה שהנסיון הטוב והחיובי של הועדה הבייליטרלית הראשונה של הכס הקדוש וישראל- ישמש גם תקדים ודוגמא לדיון הנוכחי והבאים, שיאפשרו המשך הדיאלוג בין הכס הקדוש - לישראל - שלו ינתן בעתיד פרסום פומבי.
(דבריו המלאים של מ"מ הנציג האפוסטולי שנקראו בכתב - רצ"ב)

3. לאחר דברי מ"מ הנציג האפוסטולי הגיש גלבוע לנציג הכס הקדוש 2 מסמכים: אחד המסמך שהכינונו המתבסס ומתמצת את הצעה המסמך המפורטת והמנוסחת לפרטים של הכס הקדוש (SUMMARY INVENTORY), שהגיש לו הנציג האפוסטולי ערב צאתו לרומא) ומסמך שני הכולל את הצעות הצד הישראלי לסדר היום של המפגש ברומא. גלבוע הדגיש שמאחר ומדובר בהצעה מעשית לסדה"י ולא בדיון לגופם של נושאים - כדאי שההצעות תהיינה ענייניות ומתומצות וקצרות ותדונה בראשי הפרקים ולא בפרוט מסורבל של הסעיפים המוצעים.

האב יגר בקש תחילה לקיים דיון של משלחת הכס הקדוש על הצעת הנייר שלנו וצורתו המתומצתת - ונמק זאת שהוסמכו לדון רק בנייר שלהם שהוגש קודם לגלבוע.

לאחר דיון - החליט האב יגר לוותר ולקבל עקרון הנסוח המקוצר שהגישה המשלחת הישראלית.

4. בסעיף הראשון (הכרה בחופש דת ומצפון) עמד יגר על הנוסח כפי שהוצע במקור על ידם ואף נסה להתעלם מאזכור ה - "כס הקדוש" אלא ולהסתפק באזכור "הכנסיה הקתולית" בלבד כצד במו"מ עם ישראל. בעקבות התנגדותנו ועמידתנו על כך "שהכס הקדוש" (המייצג את הישות המדינית של הוואטיקן והכנסיות במאוחד) ייזכר כצד במסמך - נתקבלה תביעתנו והסברנו ו"הכס הקדוש" הוזכר כצד במו"מ בסעיף הפתיחה כבאחרים.

למעשה - הסעיף הראשון - כלל איפוא הן את מה שרצו אנשי הוואיקן - והן את מה שרצינו. אך בעקבות דיון זה - הסכים האב יגר ומשלחתו סופית שמתכונת הסעיפים שנציע לוועדה ברומא תהיה קצרה ותכליתית - כפי שהצענו במסמכנו - דבר שהביא לפריצת דרך בנושא נסוח הסעיפים האחרים שגובשו ונוסחו כמעט ללא וכוח ופולמוס.

5. לאחר שסכמנו את המסמך הדין בנושאים שהם הציעו להעלות לסדר היום ברומא ונגישנו לדון במסמך של ההצעות שלנו - נסה האב יגר לטעון שאין ביכולתם להגיב על המסמך והסעיפים שהעלינו - היות ולפי דעתו אין הדבר בתחום סמכות משלחתם ולכן עליהם להעביר המסמך של הצעותינו - לתגובת הממונים עליהם בכס - הקדוש.

גלבוע הגיב שסדר היום שיוצע צריך לכלול את הנושאים הנוגעים והחשובים לשני הצדדים ולא רק לצד אחד. אחרת לא יתקיים דיון בייליטרלי אלא חד צדדי - והדבר אינו תואם את הבסיס לדיון המיועד ברומא.

גלבוע ציין שעקרון העלאת סעיפנו בנושא חדוש היחסים הבייליטרליים ונושאים חשובים לנו - אף התקבל בשיחות המוקדמות עם הנציג האפוסטולי ואושרו ע"י הממונים "בכס הקדוש" בשיחותיהם עם שגרירנו ברומא. ולכן לא נתן ולא מתקבל על הדעת להציע סדר - יום חד - צדדי שיתעלם מהצד הישראלי ויכלול רק סעיפים שרוצים להעלות נציגי הכס הקדוש והכנסיה הקתולית ביחס לישראל.

לאחר דיון - שבו צדד מ"מ הנציג האפוסטולי בעמדת גלבוע - הוחלט לקיים הדיון ולכלול ההצעות מטעם הצד הישראלי בהצעת הועדה לסדר היום ברומא, והתקיים הדיון בכל הסעיפים שהגשנו.

6. בסעיף הראשון (נורמליזציה של היחסים בייליטרליים) התנהל דיון על הכללת המלה DIPLOMATIC, שהאב יגר (שנהל למעשה את המו"מ כששני עמיתיו - נוטלים בו חלק רק לעיתים רחוקות) טען שאין הם מוסמכים להציע נושאים בתחום הדפלומטי.

הוא גם הדגיש שהביטוי NORMALIZATION OF RELATIONS כולל ומכסה גם את התחום הדפלומטי ואף כללי ומקיף יותר. מאחר שהרגשנו שיתעקשו על הנושא - סוכם על שמוש במלה RELATIONS תוך הבנה הדדית שהנושא יכלול גם את היחסים הדפלומטיים.

בסעיפים 2.3.4. הכלול במסמך ההצעה שלנו התנהל דיון ואף וכו' כשאנשי הואתיקן מנסים להכניס את המושג "האנטישמיות" תחת קטגוריה של "גזענות". בנושא הטרור טען יגר שאין הכנסיה הקאתולית גוף מדיני ולכן אינו יכול להשתמש בטרמינולוגיה זו.

7. גלבוע עמד על כך שנושא המאבק באנטישמיות והמאבק בה - הוא חשוב ועומד בסולם העדיפות הגבוהה הן בעולם היהודי והן במדינת היהודים וכפי שהצד הקתולי עמד בחלק הראשון של המסמך על הכללת נושאים החשובים לכנסיה הקאתולית ולכס - הקדוש - כך מהווה המאבק באנטישמיות לכל צורותיה ובכל השטחים סעיף חיוני שישראל אינה מוכנה לוותר עליו אמר שכמובן שנתן גם להזכיר את המאבק בגזענות - שהעם היהודי היה קרבנה העיקרי - אך האנטישמיות חייבת להיות מוזכרת כיעד מרכזי - ועקרי של דיאלוג ושת"פ מעשי בין "הכס הקדוש" הכנסיה הקתולית וישראל.

משלחת של הואתיקן הסכימה לבסוף לאזכר את המאבק בכל סוגי האנטישמיות במקום ראשון בהחלטה.

אשר להתייחסות לטרור - הציע גלבוע, מאחר והמשלחת של הואתיקן התנגדה להשתמש במלה זו לכלול בהצעה לסדר היום את העקרון של קדושת חיי אדם, התנגדותו לאלימות ופתרון סכסוכים בדרכי שלום. לאחר דיון - נתקבלה הצעה.

בסעיפים על עודד צלינות וחלופי תרבות - היתה הסכמה בין הצדדים והסעיפים עברו ללא כל וכו'.

8. בתום הדיון - הציע גלבוע שבדומה למה שקרה בתום הדיון הבייליטרלי הראשון בירושלים - הכס הקדוש ב - 20.5.92 כך גם עתה - יחובר מסמך משותף שיציין את ההצעות לסדר היום לוועדה העליונה ברומא ויצויין שהושג בקונסנסוס ובאווירה טובה. האב יגר התנגד בתחלה משום מה לאזכר שהמסמך וההצעות מיועד לפגישה ברומא והציע שיכתב שהסעיפים שהוסכמו מהווים המלצות לדיון בין וישראל - והכנסיה הקאתולית (מבלי להתייחס לפגישה המיועדת בואתיקן).

גלבוע בתמיכת מונסניור ארקארי התאחדו בהסברים לאב יגר (שכנראה ראה עצמו בעקב נציג הכנסיה הקאתולית בלא נציג הזרוע המדינית בואתיקן) שאכן מדובר בהצעה לפורום העומד להתכנס ברומא בסוף החודש - ובכך נסתיים הווכוח ונתקבלה עמדתנו.

9. הוטל על אלי ירושלמי ויגר לנסח סופית הסעיפים שעליהם היתה הסכמת קונסנסוס וראשי המשלחות - מ"מ הנציג האפוסטולי מונסניור ארקארי ויועץ השר לכנסיות משה גלבוע חתמו עליהם.

יצויין שמלאכת הנסוח הסופי - התנהלה באווירה מצויינת כשאב יגר ואלי ירושלמי משלימים את הניסוח ברוח טובה ואווירה חיובית.

10. הפגישה ארכה שעתים וחצי ובסיומו אכלו שתי המשלחות אחת לרעותו הצלחה בהמשך הפעולה להדוק וקרוב היחסים הבייליטרלים.

(נרשם ע"י אלי ירושלמי ומשה גלבוע)

לנסח:

1. מסמך הסיכום וההצעות של הוועדה הבייליטרלית לסעיפים לסדר היום לפגישה הוועדה הבייליטרלית ברומא.

2. דברי מ"מ הנציג האפוסטולי שהוקראו בתחלת הישיבה.

3. המסמך המקורי של הצעות הואתיקן.

4. 2 המסמכים שהוצעו ע"י משלחת ישראל : נסוח הצעות הואתיקן - והצעות ישראל.